

Borås kommun

joakim.cannerfors@boras.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

efter tillsyn i Bodaskolan 7-9

i Borås kommun

Uppföljning av tillsyn i Bodaskolan 7-9

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Borås kommun under hösten 2016. Skolinspektionen fattade den 20 februari 2017 beslut efter tillsyn för Bodaskolan 7-9. Enligt beslutet – som förenades med vite – skulle kommunen senast den 1 september 2017 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Borås kommun inkom med den 29 september 2017 samt uppföljningsbesök den 15 och 16 november 2017 i verksamheten. Vid besöket intervjuades elever, lärare, elevhälsa samt rektor.

Sammanfattning av avhjälpna brister

| Arbetsområde | Typ av ingripande |
|--|-------------------|
| 1. Undervisning och lärande | |
| I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. | Brist avhjälp |
| Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. | Brist avhjälp |
| 2. Extra anpassningar och särskilt stöd | |
| Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. | Brist avhjälp |
| Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha | Brist avhjälp |

| | | |
|---|--|--|
| | möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. | |
| | När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. | Brist avhjälpt |
| 3. Bedömning och betygssättning | | |
| | Betyg beslutas om och skälen för betyg anges i enlighet med författningarnas krav. | Brist avhjälpt |
| | Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. | Brist avhjälpt |
| 4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling | | |
| | Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. | Brist avhjälpt |
| | Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. | Brist avhjälpt |
| 5. Förutsättningar för lärande och trygghet | | |
| | Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. | Brist avhjälpt |
| | Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. | Brist avhjälpt |
| | Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. | Bedömning görs inom ramen för huvudmannens ansvarstagande, se dnr 2016:4673. |
| 6. Styrning och utveckling av verksamheten | | |
| | Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. | Brist avhjälpt |

| | |
|---|----------------|
| Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. | Brist avhjälpt |
| Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. | Brist avhjälpt |

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen avhjälpt påtalade brister. Skolinspektionen avslutar tillsynen av Bodaskolan 7–9 i Borås kommun. Eftersom bristerna nu bedöms vara avhjälpta kommer någon begäran av vitet i beslutet den 20 februari 2017 inte att lämnas in till förvaltningsrätt.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Bedömning

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap.

8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Bedömning

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om och skälen för betyg anges i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16-17 §§ skollagen; 6 kap. 5 § skolförordningen)
- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Bedömning

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Bedömning

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån huvudmannens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, God miljö för utveckling och lärande, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Borås kommun avhjälpst bristerna avseende samverkan mellan lärarna och i det förebyggande värdegrundsarbetet. Denna bedömning görs utifrån huvudmannens skriftliga redovisning samt de intervjuer som genomfördes vid uppföljningsbesöket.

Skolinspektionen kan, efter genomgång av huvudmannens redovisning och efter uppföljningsbesök i verksamheten, konstatera att elevhälsan vid Bodaskolan 7-9 fortfarande inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Bristen i detta avseende är alltså ännu inte avhjälpst. Såvitt framkommit har bristerna i detta arbete sin främsta orsak i att huvudmannen inte sett till att det vid Bodaskolan 7-9 finns tillräcklig tillgång till samtliga kompetenser i elevhälsan. Frågan om skolorna i Borås kommun ges tillräcklig tillgång till elevhälsans olika kompetenser bedöms inom ramen för huvudmannens ansvarstagande för verksamheten, se dnr 2016:4673. Med hänsyn till att det framkommit att bristerna i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Bodaskolan 7-9 har så tydlig koppling till tillgången till elevhälsans olika kompetenser, bedömer Skolinspektionen att det är mer ändamålsenligt att denna fråga flyttas till, och prövas inom ramen för, nyssnämnda ärende. Tillsynen i nu aktuellt ärende av denna fråga avslutas därför.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis

att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Tidigare konstaterade brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Bedömning

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

På Skolinspektionens vägnar



Hans Larson
Enhetschef



Kjell Ahlgren
Undervisningsråd/Föredragande